

Svenska hushålls likvida tillgångar

FI-analys 28

Michael Andersson och Roine Vestman

Sveriges Riksbank, AFS Forum, 2021-03-19

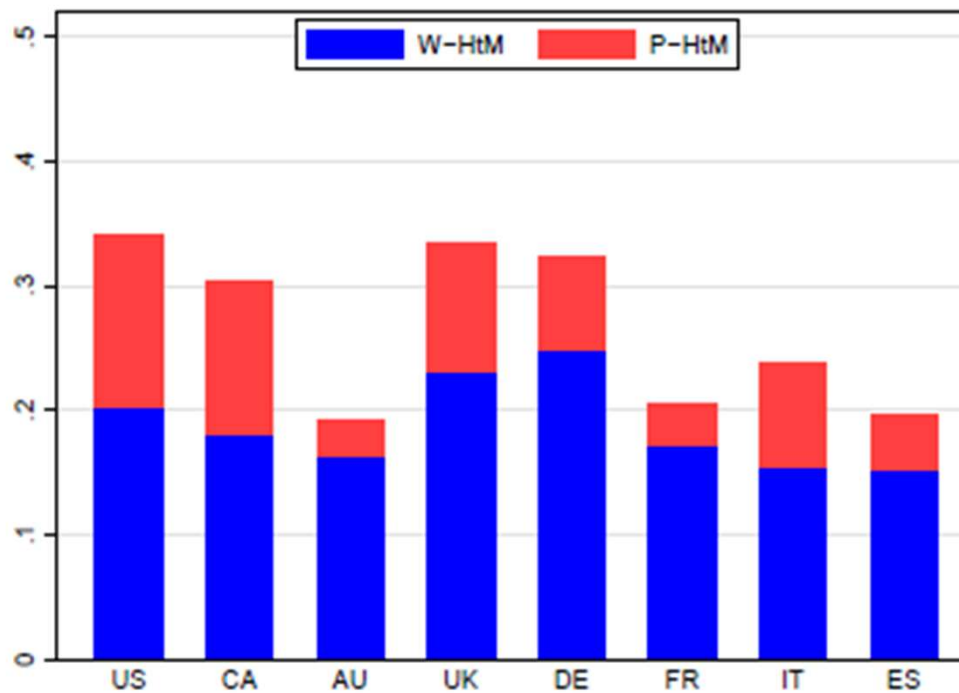

Sammanfattning

- Hushåll med en liten eller ingen sparbuffert är sårbara för tillfälliga ekonomiska störningar såsom arbetslöshet
 - De står mellan valet att låna mer* eller dra ned sin konsumtion (eller ställa in lånebetalningar).
- Därför betonar en stor makroekonomisk litteratur att fördelningen av de likvida tillgångarna är central.
 - Hur stor andel hushåll som bara har en liten buffert i förhållande till sin inkomst är ett viktigare nyckeltal än kvoten mellan aggr. likvida tillgångar och aggr. inkomster
- Vi undersöker fördelningen av likvida finansiella tillgångar år 2012 för svenska hushåll
 - Vi finner att hälften av alla hushåll har 130 000 kr eller mindre (medianvärde).
 - Var tredje hushåll har likvida tillgångar som motsvarar högst 4 månaders disponibel inkomst. Detta gäller också för hushåll med höga ränteutgifter.

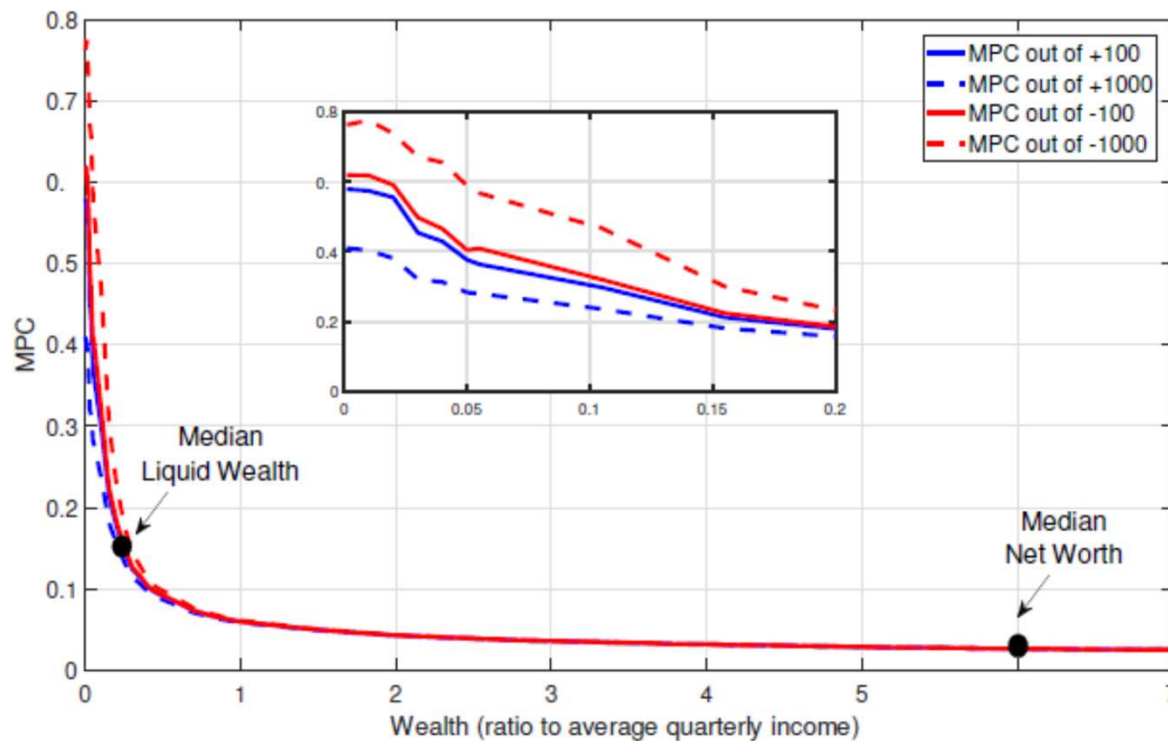
*)Vissa nationalekonomiska studier definierar ett hushålls buffert som likvida tillgångar plus ett visst låneutrymme.

Andel hushåll som lever “ur hand i mun” i olika länder

Källa: Kaplan, Violante och Weidner (2014), “The Wealthy Hand-to-Mouth”, Brookings Papers on Economic Activity.

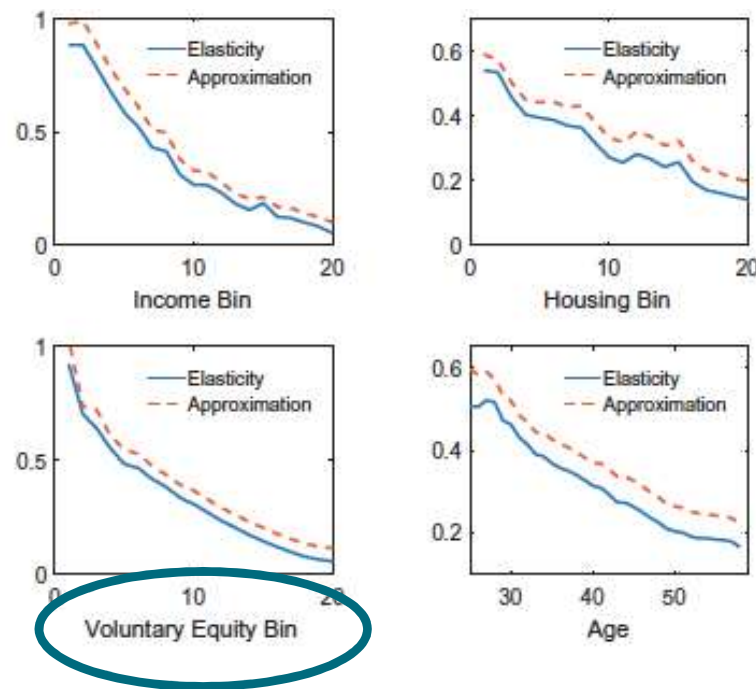
Marginell konsumtionsbenägenhet och förmögenhet: viktigt ta hänsyn till likviditet

Alves, Kaplan, Moll, Violante (2018). Med MPC avses marginell konsumtionsbenägenhet från tillfälliga inkomstchocker. (Marginal propensity to consume out of temporary labor income shocks or transfers).

Tvärsnittsfördelningar och elasticiteten mellan bostadspriser och hushållens konsumtion

- Berger m fl. (ReStud, 2018) visar på stor tvärsnittsvariation i elasticiteten mellan huspriser och konsumtion

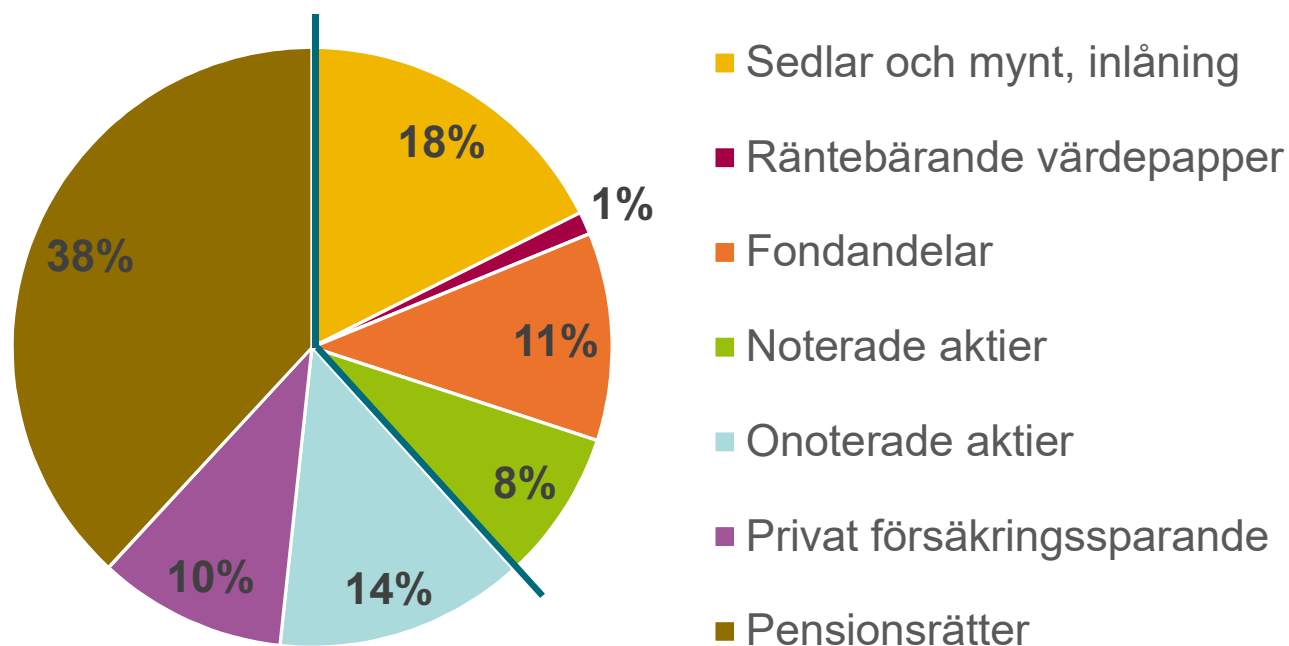

Berger m fl (2018), "House Prices and Consumer Spending", Review of Economic Studies, 85, 1502-1542. Med "voluntary equity" avses nettoförmögenhet.

Översikt

- **Hushållens tillgångar enligt den aggregerade statistiken (Finansräkenskaperna)**
- Vår registerbaserade data på enskilda hushåll
- Huvudresultat

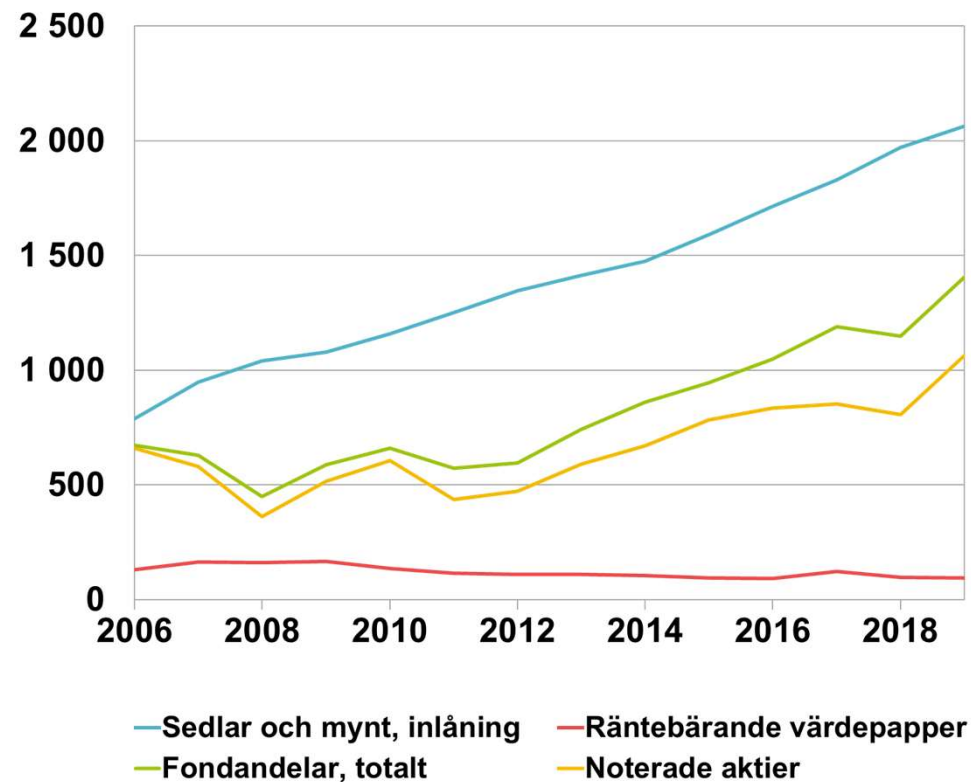
Bara 38% av hushållens finansiella tillgångar är likvida

Källa: SCB, Finansräkenskaperna, ställningsvärden 2018Kv3. Totalt 11032 Mdr kronor.

Hushållssektorns likvida tillgångar

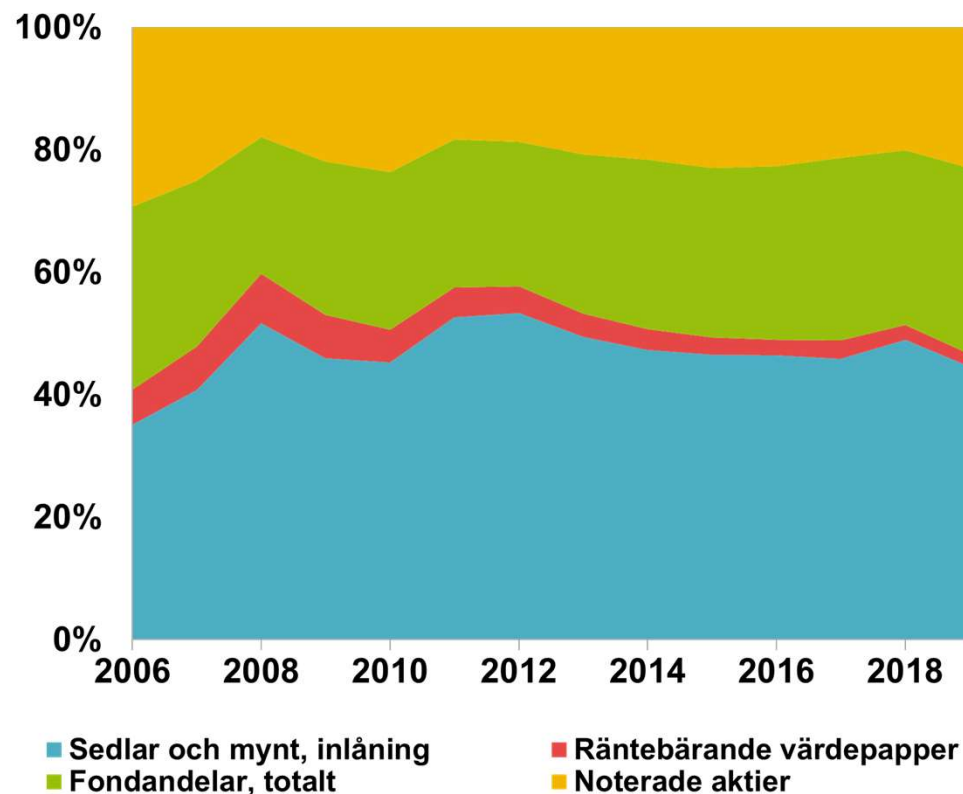
Miljoner kronor

Not: Källa är Finansräkenskaperna (SCB). Vi exkluderar reala tillgångar, pensionstillgångar och onoterade tillgångar.

Olika tillgångars andel av likvida tillgångar

Procent

Källa: Finansräkenskaperna (SCB).

Översikt

- Hushållens tillgångar enligt den aggregerade statistiken (Finansräkenskaperna)
- **Vår registerbaserade data på enskilda hushåll**
- Huvudresultat

Vår registerdata (1)

- Samtliga svenska hushåll 2000-2018.
 - Information om förmögenhet och lån bygger på kontrolluppgifter i deklarationen.
 - 1999-2007: Information om ställningsvärden (värden på lån, fonder, aktier, inlåning)
 - 2008-2018: Information om kapitalinkomster som ligger till grund för beskattning: aktieutdelningar, schablonbeskattning av fonder och ISK, obligationer, ränteinkomster från bankkonto, ränteutgifter för lån

KU25
Kontrolluppgift
Ränteutgift
Inkomstår 2012

Upplysningar finns i broschyren "Kontrolluppgifter - ränta, utdelning m.m." DKV 373. Broschyren finns bara som pdf-fil på www.skatteverket.se. Ange belopp i hela kronor.

Uppgiftslämnarens namn och adress
AB Stångrossisten ①
Box 789
456 78 Mellanstad

Uppgiftslämnarens person-organisationsnummer
568910-1234 ②

640 Betald och för året avdragsgill ränta **4 000** ⑤

641 Totalt inbetald ränta (anges endast om försäkringsärs uttagis (som inte är avdragsgill för året)

642 Betald räntekompensation

644 Gemensamt lån (för än fem)

Den skattskyldiges namn och adress
AB Mellanfabriken ①
Fabriksgröten 1
234 56 Småstad

Uppgiftslämnarens person-organisationsnummer
528901-6789 ②

611 Avdragen skatt

612 Avdragen utländsk skatt

614 Utbetald utdelning m.m. **10 000** ⑦

615 Annan inkomst

611 Namn på aktien/andelen/ (delägaraktier) **AB Mellanfabriken** ⑥

612 ISIN-nummer

623 Delägaraktier

624 Andel av delägaraktier

Fälten nedan fylls endast i för begränsat skattskyldiga

KU31
Kontrolluppgift
Utdelning m.m. på delägaraktier
Inkomstår 2012

Upplysningar finns i broschyren "Kontrolluppgifter - ränta, utdelning m.m." DKV 373. Broschyren finns bara som pdf-fil på www.skatteverket.se. Ange belopp i hela kronor.

Uppgiftslämnarens namn och adress
AB Mellanfabriken ①
Fabriksgröten 1
234 56 Småstad

Uppgiftslämnarens person-organisationsnummer
528901-6789 ②

611 Namn på aktien/andelen/ (delägaraktier) **AB Mellanfabriken** ⑥

612 ISIN-nummer

623 Delägaraktier

624 Andel av delägaraktier

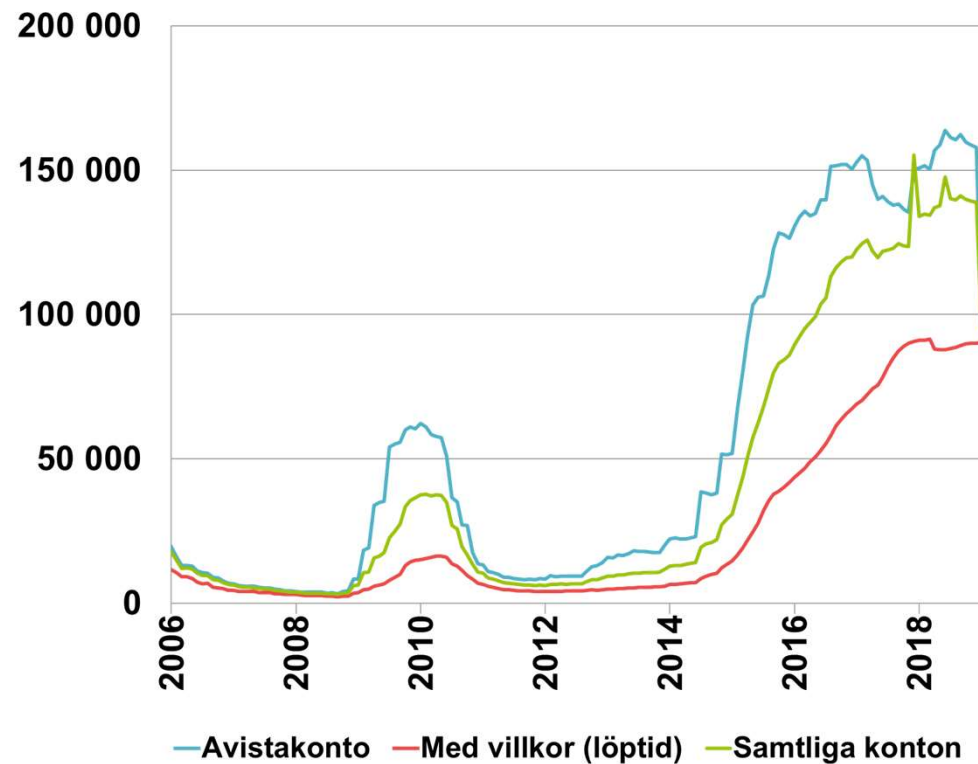
Fälten nedan fylls endast i för begränsat skattskyldiga

Vår registerdata (2)

- Vi använder kapitalinkomsterna för att imputera ställningsvärden, precis som Lundberg och Waldenström (2018).
- Rapporteringen kring ränteinkomster från bankkonto är problematisk
 - Ränteinkomster rapporteras inte om de underskrider 100 kr
 - Detta innebär att mätprecisionen beror av rådande ränteläge

Vi har valt 2012 på grund av ränteläget

Kronor

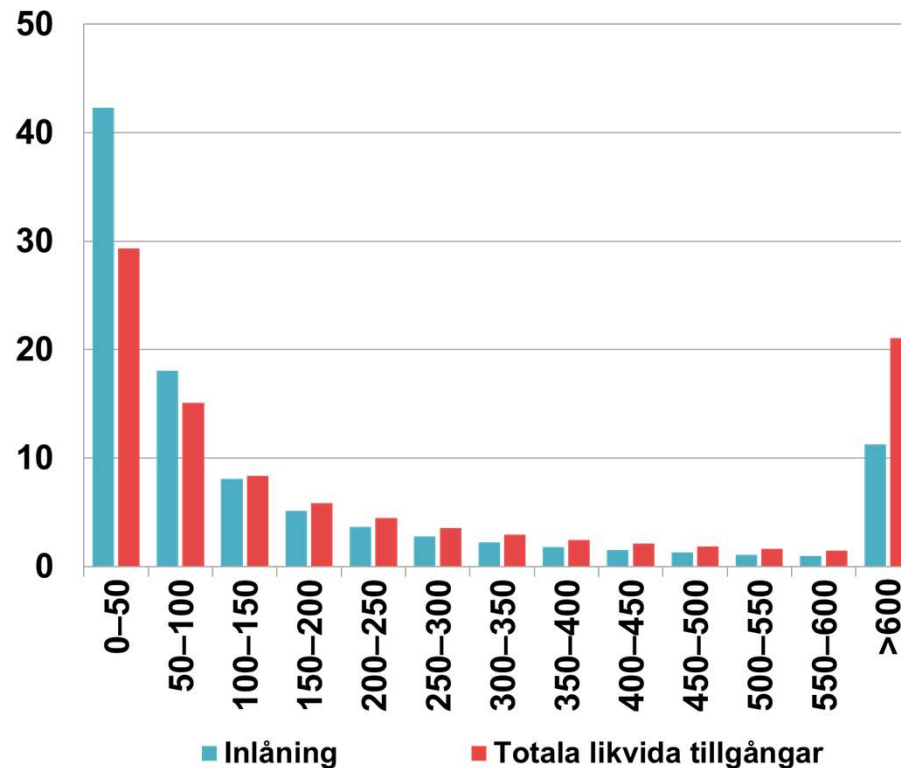
Den vertikala axeln anger minsta kontosaldo som genererar 100 kr i ränteinkomst.

Översikt

- Hushållens tillgångar enligt den aggregerade statistiken (Finansräkenskaperna)
- Vår registerbaserade data på enskilda hushåll
- **Huvudresultat**

Hushåll fördelade efter inlåning och totala likvida tillgångar (tkr)

Procent

Not: Den horisontella axeln anger värden i tusentals kr. Se diagram B1 för motsvarande kontstruktion 2007 och validering mot rapporterade ställningsvärden.

Validering av imputerad inlåning 2007

Procent

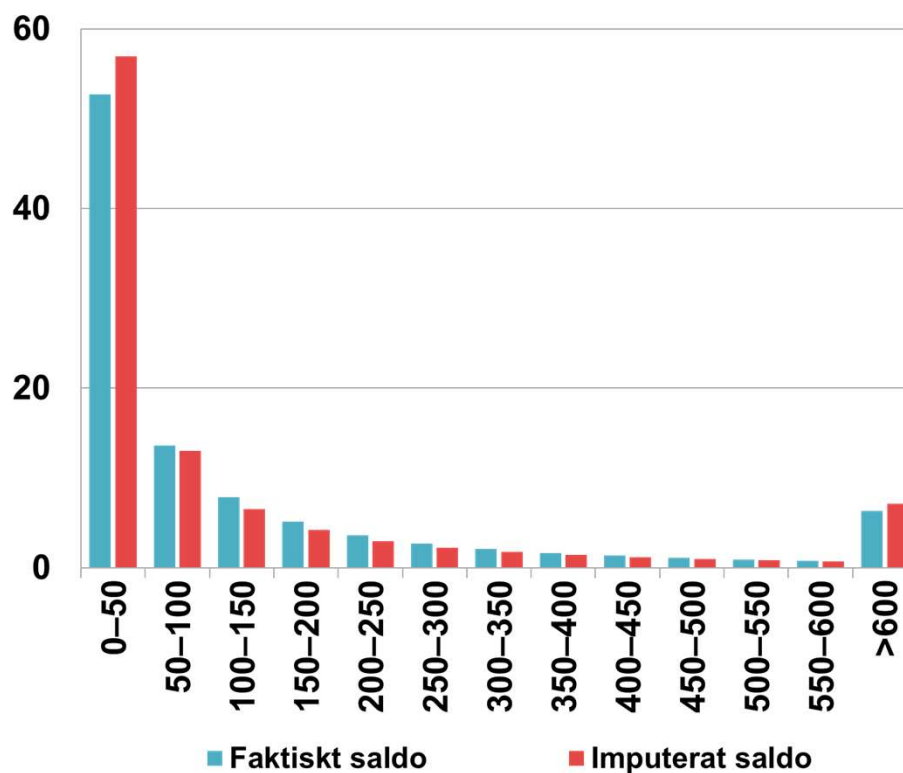

Diagram B1.

Validering: differens mellan imputerad och faktisk inlåning 2007

Procent

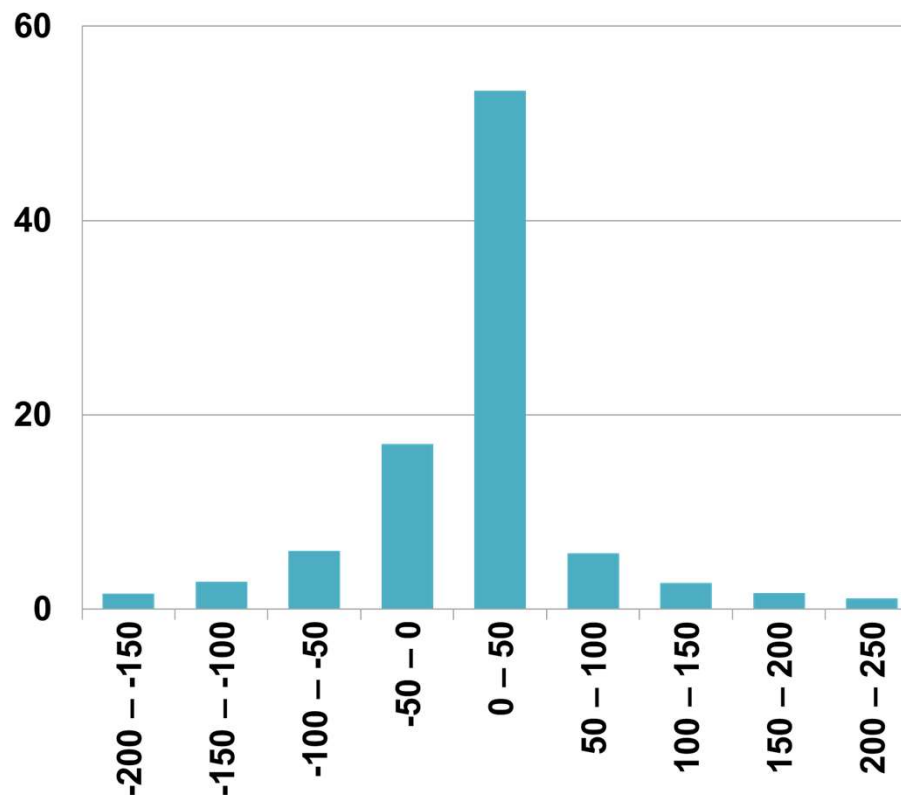
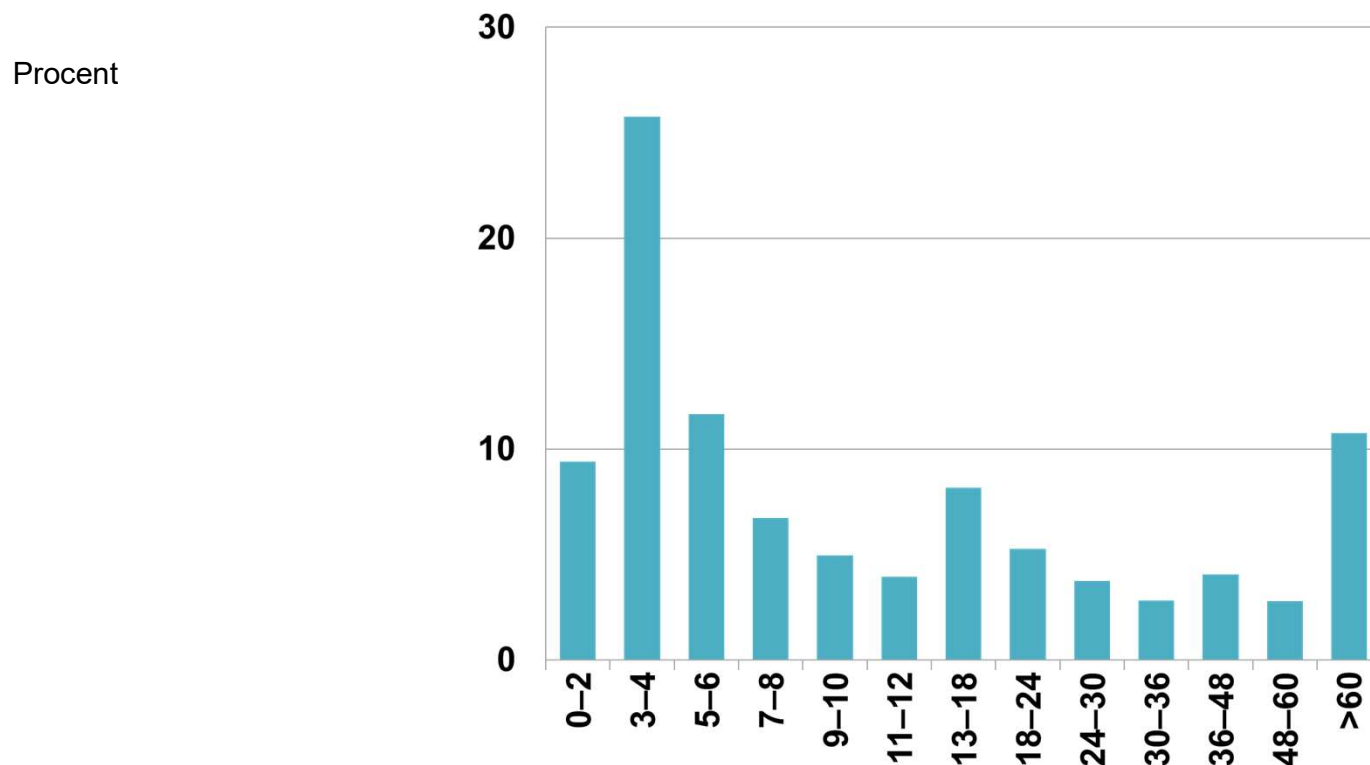

Diagram B2.

Hushåll fördelade efter totala likvida tillgångar genom disponibel inkomst

Not: Den horisontella axeln anger antal månader som hushållet kan bibehålla ersätta sin disponibla inkomst med hjälp av enbart likvida tillgångar.

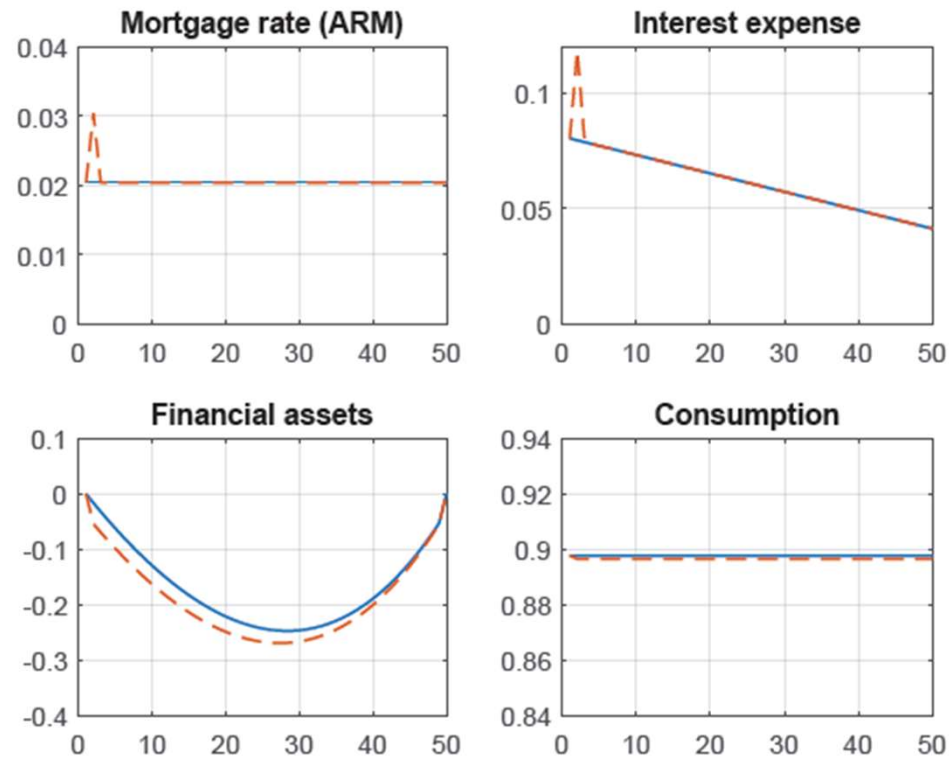
Ränteutgifter och likvida tillgångar

Procent

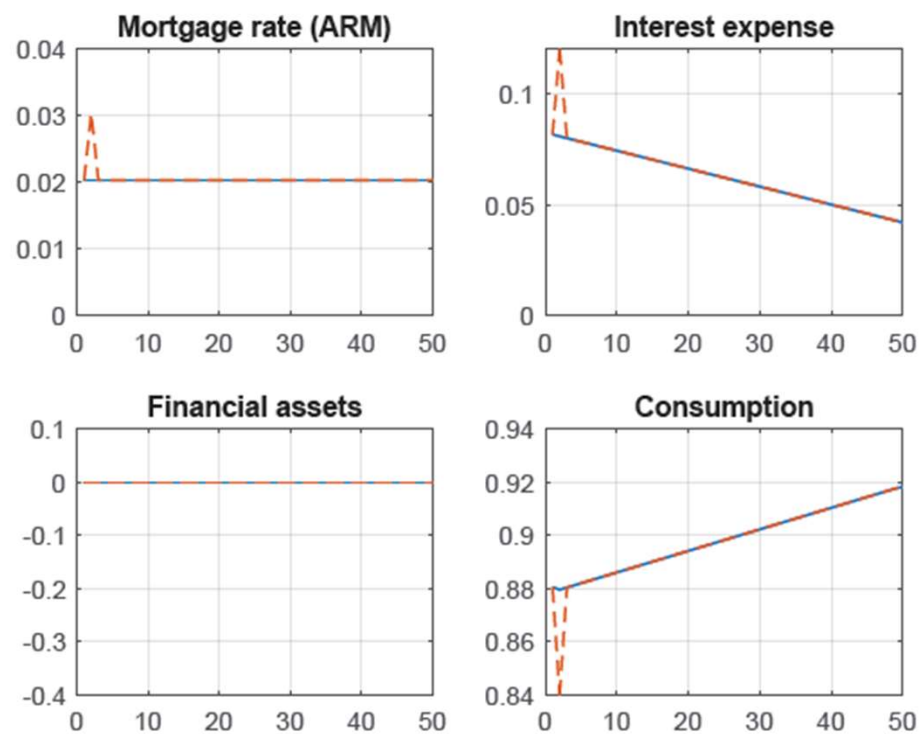
- En växande litteratur visar på en kassaflödeskanal i penningpolitiken
- Hushåll som har hög skuldkvot, lån med kort räntebindningstid och små likvida tillgångar justerar sin konsumtion kraftigt i respons på förändringar i styrränta
- Se t ex Flodén, Kilström, Sigurdsson och Vestman (Economic Journal, 2021)

Diagram B3.

Respons på en temporär räntehöjning vid tillgång till buffert

Respons på en temporär räntehöjning utan tillgång till buffert

Ränteutgifter och likvida tillgångar

Procent

■ Ränteutgifter:

- Grupp 1: percentil 0-50
- Grupp 2: percentil 50-65
- Grupp 3: percentil 65-80
- Grupp 4: percentil 80-95

Diagram B3.

Validering: ränteutgifter och skulder 2007

Procent

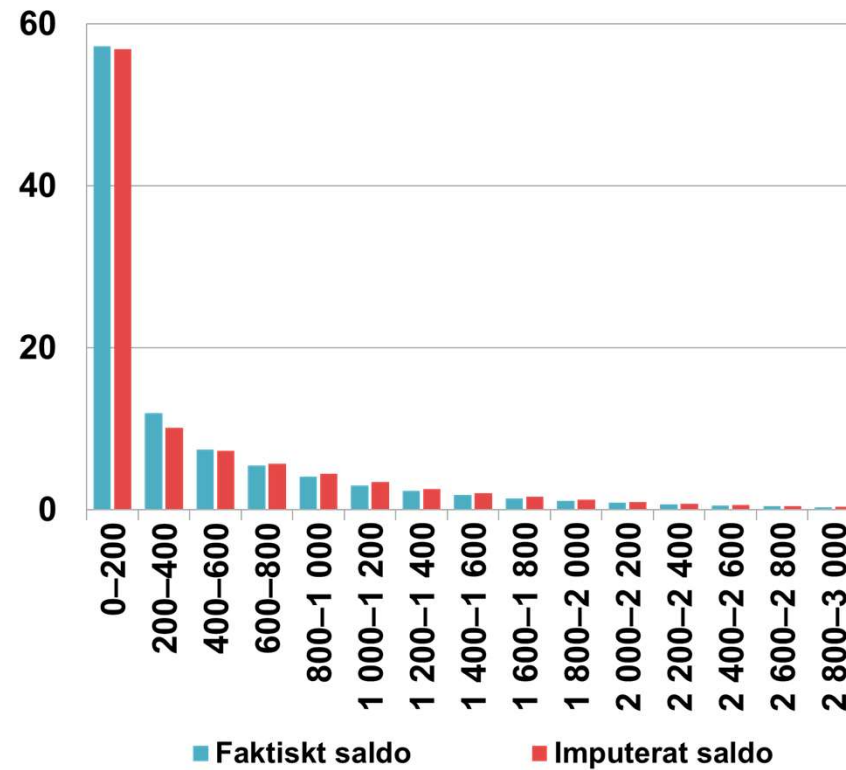
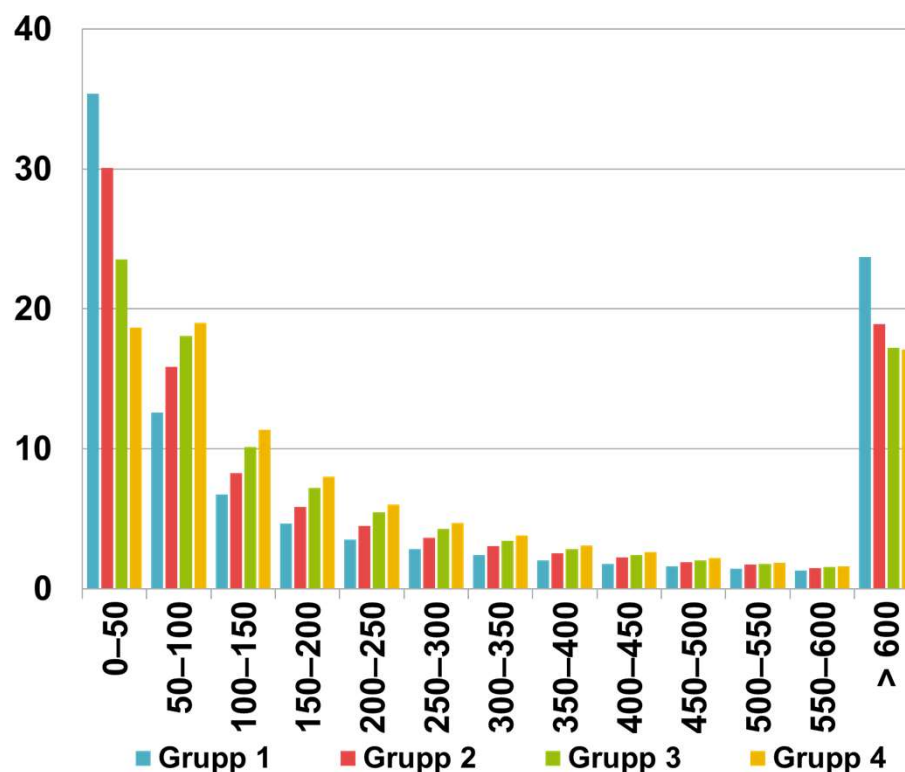

Diagram B3.

Hushåll fördelade efter ränteutgift och storlek på totala likvida tillgångar (tkr)

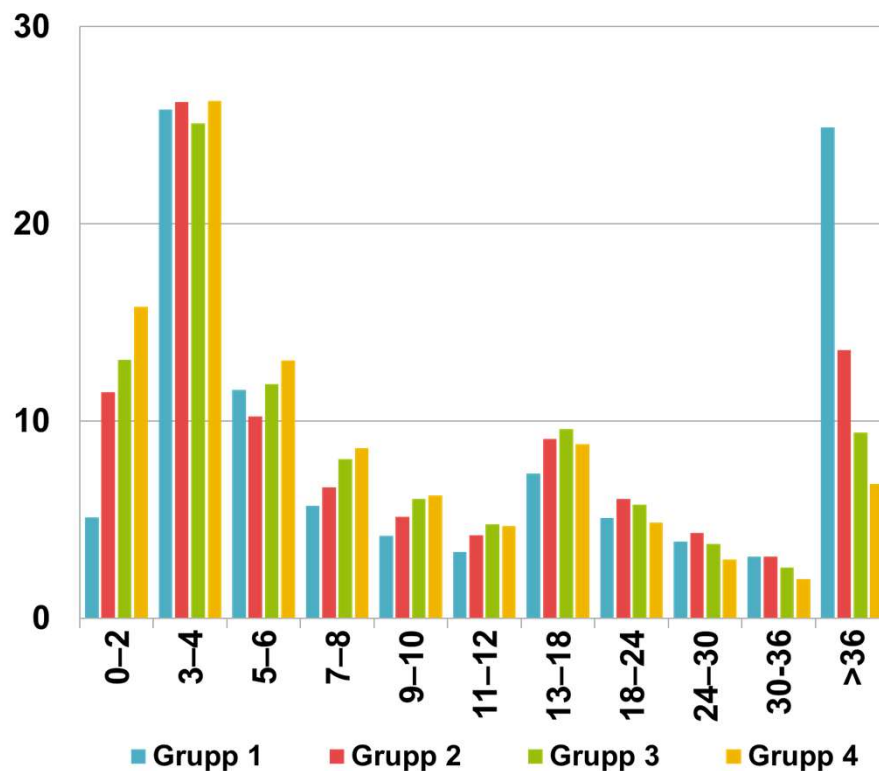
Procent

Not: Grupperna anger hushåll med olika ränteutgifter. Grupp 1 är hushåll med inga eller små utgifter (percentil 0-50). Grupp 2: percentil 50-65; grupp 3: percentil 65-80; grupp 4: percentil 80-95. Horisontella axeln anger värden i tkr.

Hushåll fördelade efter totala likvida tillgångar genom disponibel inkomst och ränteutgift

Procent

Not: Grupperna anger hushåll med olika ränteutgifter. Grupp 1 är hushåll med inga eller små utgifter (percentil 0-50). Grupp 2: percentil 50-65; grupp 3: percentil 65-80; grupp 4: percentil 80-95. Horisontella axeln anger månader.

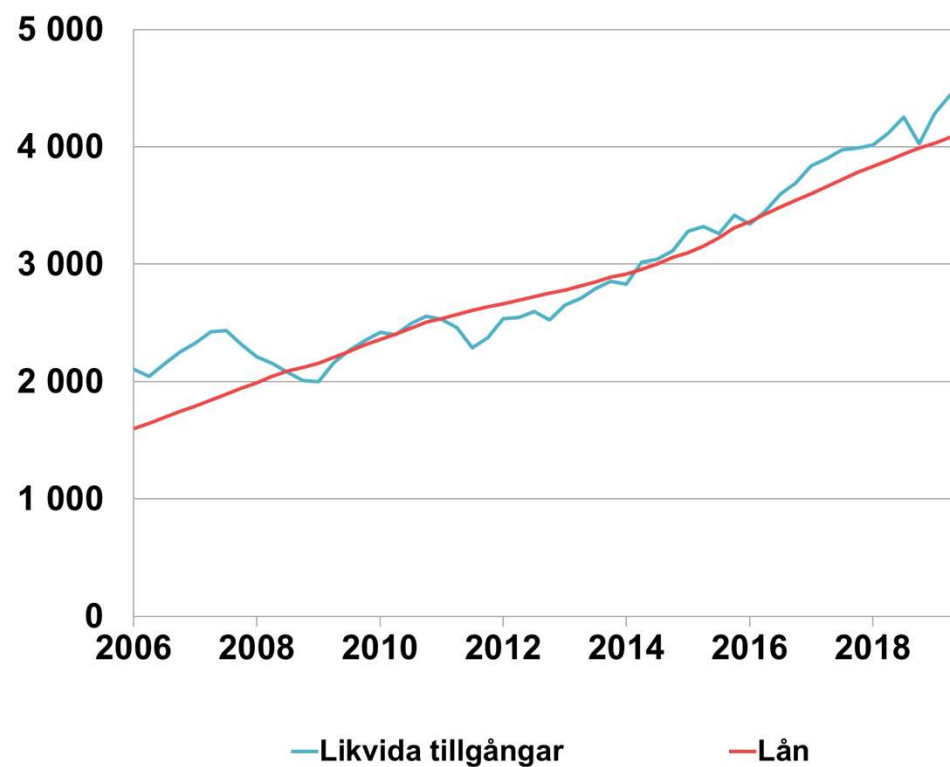
Slutsatser

- Vi dokumenterar en fördelning av hushållens likvida tillgångar för år 2012.
 - Vi finner att en stor andel av hushållen har små likvida tillgångar.
 - Medianhushållet har runt 130 000 kronor i tillgångar
 - För många hushåll är de likvida finansiella tillgångarna även små i förhållande till disponibel inkomst. Var tredje hushåll har likvida tillgångar som motsvarar högst fyra månaders inkomst.
 - Vi finner att de likvida tillgångarna är lika ojämnt fördelade bland de hushåll som har de största ränteutgifterna.
 - Sammantaget innebär detta att en stor andel hushåll har så pass små likvida tillgångar att de kan bli tvingade att minska sina konsumtionsutgifter omgående vid en ekonomisk störning.
-

Övriga diagram

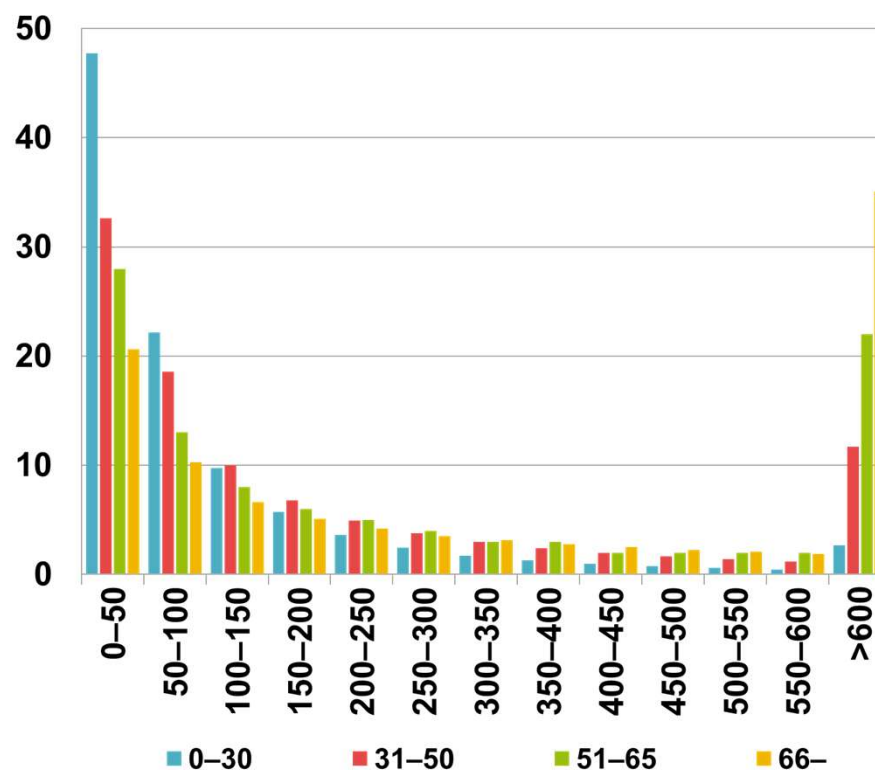
3. Svenska hushålls likvida tillgångar och lån

Miljarder kronor

Senaste observationen är tredje kvartalet 2019

5. Hushåll fördelat efter ålder och storlek på totala likvida tillgångar (tkr)

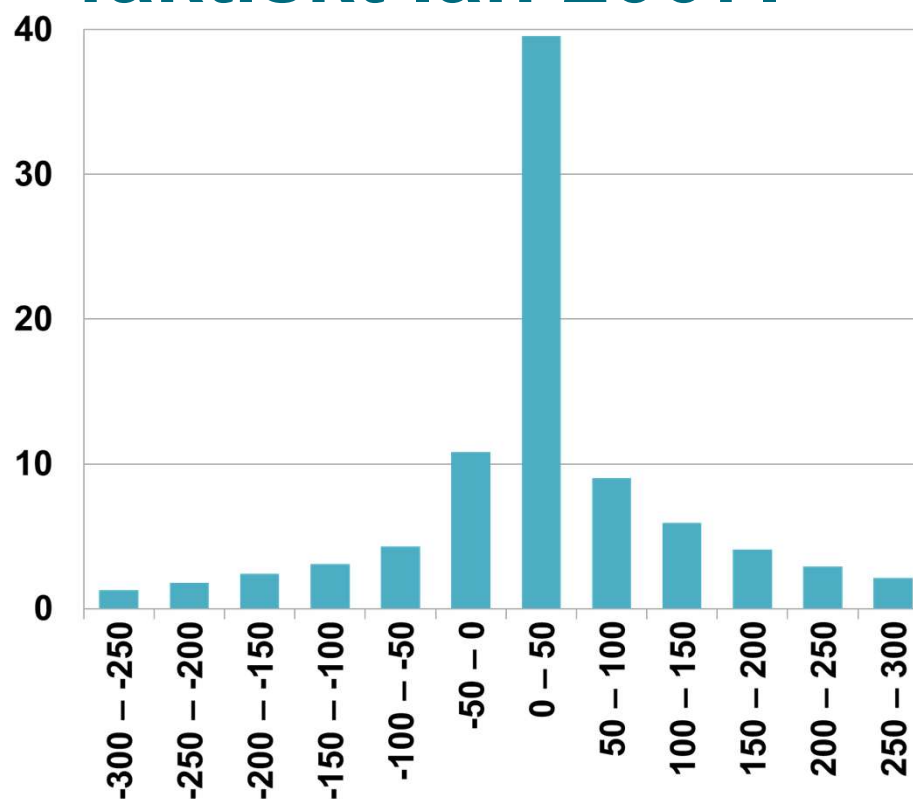

Not: Med hushållets ålder avses den äldsta personen i hushållet. Horisontella axeln visar intervall för respektive variabel i tkr.

Bilder i bilaga

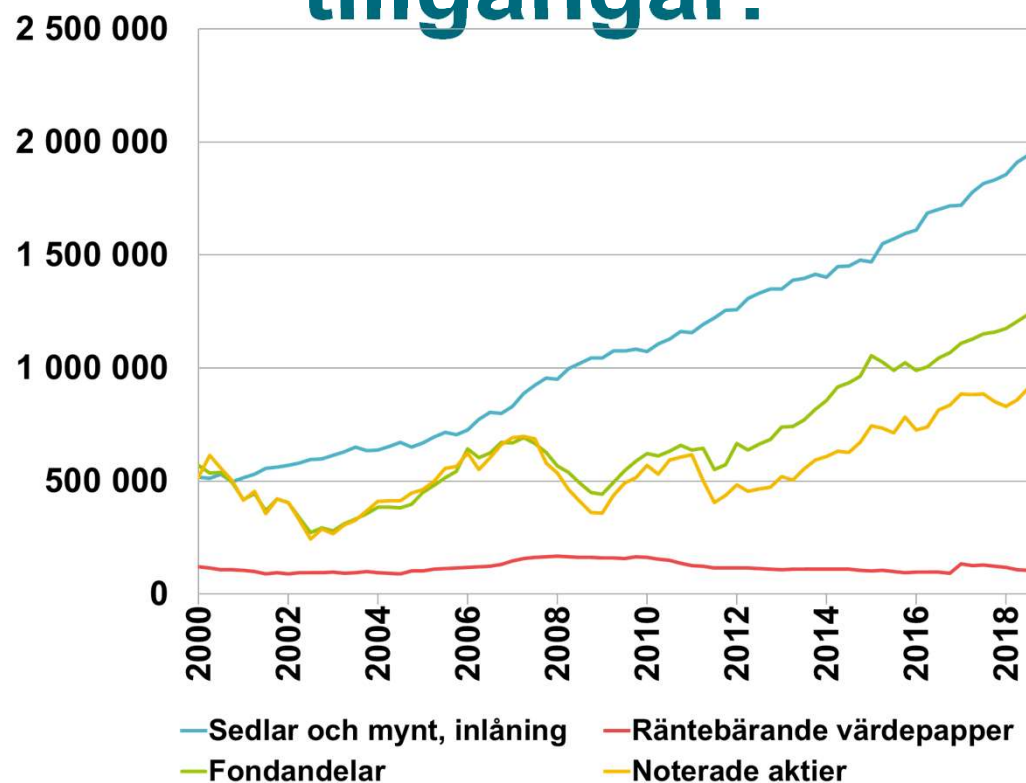
B4. Differens mellan imputerat och faktiskt lån 2007.

Procent

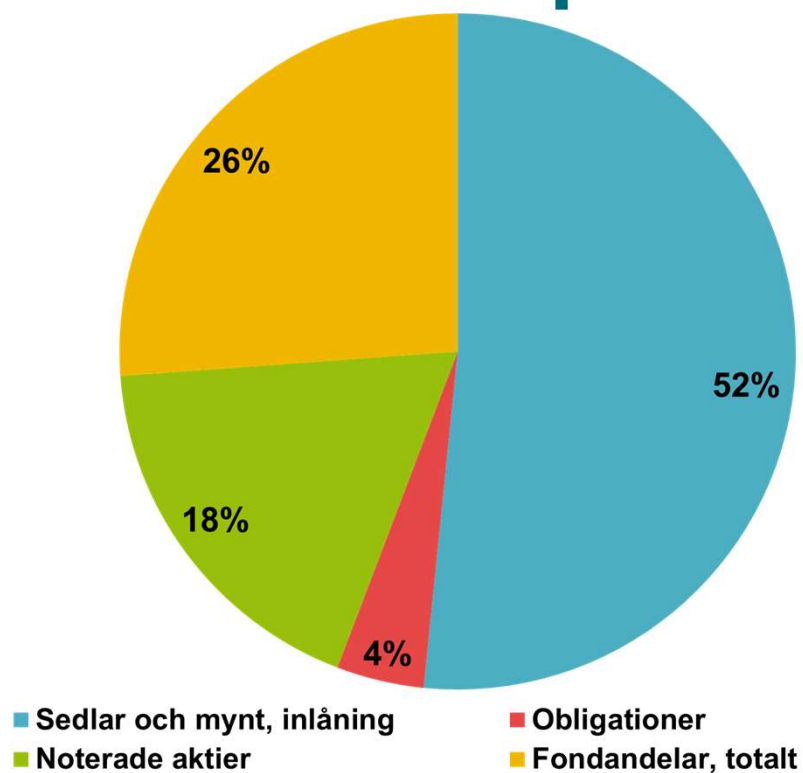
B5. Utveckling av likvida finansiella tillgångar.

Kronor

B7. Likvida tillgångars andel i Finansräkenskaperna 2012

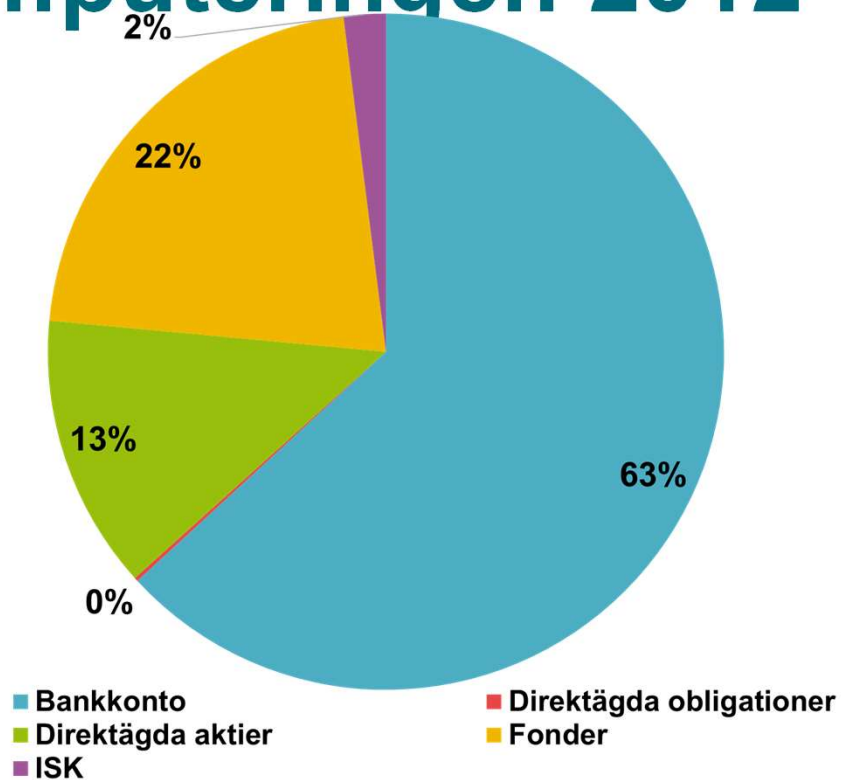
Procent

Totalt belopp är 2614 miljarder kronor.

B8. Likvida tillgångars andel i imputeringen 2012

Procent

Totalt belopp är 2140 miljarder kronor.

